

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **JUDr. E. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí Magistrátu hl. města Prahy, odboru sociální péče ze dne 25. 5. 2011, č. j. MHMP 313916/2011 SSP/98/11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 Ad 65/2011 - 30.

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále také „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále také „městský soud“) ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 Ad 65/2011 - 30 (dále také „napadený rozsudek“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy, odboru sociální péče ze dne 25. 5. 2011, č.j. MHMP 313916/2011 SSP/98/11 (dále také „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím Magistrátu bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce hl. m. Prahy, pracoviště státní sociální podpory v Praze 2 (dále také „úřad práce“), č.j. 358/11/ABA-1/4 ze dne 21. 3. 2011 (dále také „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 19. 10. 2010.

Úřad práce odůvodnil své prvostupňové rozhodnutí tím, že stěžovatel ve správním řízení nepředložil platnou a účinnou nájemní smlouvu, resp. předložil nájemní smlouvu, která zanikla dnem 31. 1. 2007. Úřad práce konstatoval, že v uvedeném případě nelze

aplikovat ustanovení § 24 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), které stanoví, že za dobu trvání nájemního vztahu se pro účely nároku na příspěvek na bydlení považuje i doba mezi skončením nájemního poměru a posledním dnem lhůty k vyklizení bytu podle ustanovení § 712a zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále také „občanský zákoník“). Úřad práce odůvodnil svůj postup tím, že *„lhůta k vyklizení bytu je dána na základě zákona dnem ukončení nájmu, tj. k 31. 1. 2007“*.

Vydání prvostupňového rozhodnutí předcházela v procesním postupu výzva Úřadu práce vůči stěžovateli k vyjádření k podkladům rozhodnutí dle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také „správní řád“) ze dne 16. 2. 2011. Tento dokument je na několika místech vlastního textu označen také jako „předběžné rozhodnutí“. Stěžovatel proti tomuto přípisu podal odvolání dne 2. 3. 2011, na které správní orgán dle předloženého spisu zn. 2309/9/ABA nereagoval.

Prvostupňové rozhodnutí Úřadu práce napadl stěžovatel odvoláním ze dne 7. 4. 2011. Magistrát hl. města Prahy, odbor sociální péče („původní žalovaný“) odvolání přezkoumal a rozhodl o zamítnutí odvolání a potvrzení napadeného rozhodnutí, přičemž v odvodnění se ztotožnil s právními závěry vyslovenými v prvostupňovém rozhodnutí Úřadu práce.

Stěžovatel podal dne 8. 8. 2011 žalobu *„proti rozhodnutí žalovaného č. j. MHMP 313916/2011 SSP/98/11 s datem 25. 5. 2011 a pro nečinnost žalovaného po podání odvolání žalobce proti předběžnému rozhodnutí Úřadu práce hl. m. Prahy, pracoviště Šafaříkova 14, Praha 2 s datem 16. 2. 2011 bez čísla jednacího ve věci týkající se dávky státní sociální podpory – příspěvku na bydlení“*.

Stěžovatel ve výše uvedené žalobě namítl, že Magistrát hl. m. Prahy, odbor sociální péče záměrně ignoroval odvolání *„proti předběžnému rozhodnutí Úřadu práce“*, dopustil se nezákonného postupu, nedostatečně odůvodnil svá rozhodnutí a záměrně jej poškodil. V žalobním petitu stěžovatel navrhl, aby městský soud rozhodl, že:

„Rozhodnutí žalovaného hl. m. Prahy – Magistrátu hl. m. Prahy – odb. sociální péče č.j. MHMP 313916/2011 SSP/98/11 s datem 25. 5. 2011 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.“

Žalovaný je povinen rozhodnout o odvolání žalobce proti předběžnému rozhodnutí Úřadu práce hl. m. Prahy s datem 16. 2. 2011 bez čísla jednacího do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Žalovaný je povinen respektovat zákony České republiky a práva žalobce.

Žalovaný je povinen uhradit žalobci náklady řízení do tří dnů od právní moci rozsudku.“

Magistrát hl. m. Prahy se k žalobě vyjádřil přípisem ze dne 26. 9. 2011, ve kterém se ztotožnil se svými dřívějšími právními závěry, nad rámec toho však také dodal, že *„předběžné rozhodnutí“* Úřadu práce ze dne 16. 2. 2011 *„byla ve skutečnosti výzva k vyjádření“*

pokračování

se k podkladům před vydáním rozhodnutí o žádosti o příspěvek na bydlení od 19. 10. 2010, k tomuto úkonu se ve správním řízení nelze samostatně odvolat“.

Městský soud rozhodl o podané žalobě stěžovatele tak, že napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému. Městský soud přiznal stěžovateli náhradu nákladů vůči žalovanému a to ve výši 19 Kč splatných do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Městský soud se v odůvodnění svého rozhodnutí neztotožnil s právním závěrem příslušných správních orgánů o nemožnosti aplikovat ustanovení § 24 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Městský soud si vyžádal rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 č. j. 22 C 39/2007 – 44 ze dne 4. 11. 2008, z něhož dovodil, že předmětný nájemní vztah stěžovatele sice zanikl ke dni 31. 1. 2007, avšak povinnost vyklidit byt a odevzdat jej pronajímateli byla podmíněna povinností zajistit stěžovateli přístřeší. Užívání bytu tedy skončí až poté, co uplyne poslední den lhůty k vyklizení bytu, přičemž i po skončení nájemní smlouvy stěžovatel plní povinnosti vůči pronajímateli. Podle názoru městského soudu stěžovatel prokázal, že byt užívá a platí nájem, včetně poplatků spojených s užíváním bytu, aniž by správní orgány tuto skutečnost zpochybnilly.

Městský soud ve zbytku svého odůvodnění vyslovil, že stěžovateli nepřiznává náhradu nákladů řízení „za porřízení Úplného znění č. 834 (občanského soudního řádu a soudního řádu správního), neboť tyto soud nepovažuje za důvodně vynaložené náklady řízení ve smyslu s ustanovením § 60 s. ř. s.“

Proti výše uvedenému rozhodnutí městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, která byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena dne 19. 2. 2013 a v níž uplatnil kasační důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel se ve svých kasačních námitkách nejprve vyjádřil k průběhu správního řízení, respektive namítl zaujatost úředních osob, nezákonnost postupu správních orgánů a průtahy v soudním řízení před městským soudem. Stěžovatel dále namítl, že se městský soud nevypořádal s tou částí žaloby stěžovatele, ve které navrhoval, aby bylo rozhodnuto, že „žalovaný je povinen respektovat zákony České republiky a práva žalobce“ a té části žaloby „týkající se průtahů v nápravě nezákonného předběžného rozhodnutí Úřadu práce s datem 16. 2. 2011“. V další části kasační stížnosti stěžovatel napadl rozhodnutí městského soudu o výši a způsobu výplaty náhrady nákladů řízení. Stěžovatel uvádí, že porřízení kopie úplného znění právního předpisu souvisí s předmětem řízení a mělo tedy být uznáno jako náklad řízení. Stěžovatel dále uvedl, že třicetidenní lhůta uložená žalovanému k vyplacení náhrady nákladů neodpovídá zavedené praxi v České republice. Ve zbytku své kasační stížnosti stěžovatel uvedl politická prohlášení a vlastní úvahy de lege ferenda. Na základě výše uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozhodl „o celém návrhu včetně nákladů řízení nediskriminačně a s lhůtou odpovídající běžné praxi, tedy u nákladů do 1.000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku“.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 soudního řádu správního), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 soudního řádu správního), zákonné důvody nepřípustnosti

kasační stížnosti (§ 104 soudního řádu správního) apod., a shledal ji jako podanou osobou oprávněnou a přípustnou ve smyslu citovaných ustanovení soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s“).

Kasační stížnost **není důvodná.**

Nejvyšší správní soud v první řadě považuje za vhodné uvést, že zvažoval, zda připustit věcný přezkum napadeného rozsudku. Stěžovatel totiž nenapadl primárně první výrok rozsudku, kterým ostatně městský soud vyhověl jeho žalobě, ale spíše druhý výrok rozsudku týkající se náhrady nákladů stěžovatele. První výrok byl kasačními námitkami dotčen spíše co do svého odůvodnění. Zdejší soud se k nepřípustnosti kasační stížnosti, směřující toliko proti důvodům rozhodnutí, vyjádřil například v usnesení č. j. 9 Afs 18/2013 - 39 ze dne 6. 6. 2013. Nejvyšší správní soud však nemohl opomenout skutečnost, že stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že se městský soud nevypořádal s celou žalobou, což mohlo způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Tato námitka stěžovatele je sama o sobě dostatečným důvodem k věcnému přezkumu napadeného rozsudku, přičemž Nejvyšší správní soud by ji zkoumal z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Pokud jde o možnou nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu z toho důvodu, že nebylo rozhodnuto o návrhu, aby byla žalovanému samostatným výrokem uložena povinnost respektovat zákony České republiky a práva žalobce, Nejvyšší správní soud konstatuje, že takovýto samostatný výrok (jehož vydání stěžovatel navrhoval v petitu své žaloby) by byl právně zcela bezpředmětný. Vázanost veškerých orgánů veřejné moci zákonem vyplývá z ustanovení čl. 2 odst. 3 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR, ve znění pozdějších předpisů. Stanovení takového pravidla je tak příp. záležitostí normativních, nikoliv individuálních právních aktů, k jejichž vydávání jsou povolány soudy.

Co se týká možné nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu z toho důvodu, že nebylo rozhodnuto o průtazích v nápravě nezákonného předběžného rozhodnutí Úřadu práce s datem 16. 2. 2011, Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud nebyl oprávněn o této věci v projednávaném soudním řízení rozhodnout. Ustanovení § 65 s. ř. s. stanoví, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu se lze domáhat toliko zrušení napadeného rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti. V případě správního rozhodnutí o uložení trestu za správní delikt se lze také domáhat snížení, či upuštění od uloženého trestu. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu však nelze uložit správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí, tak jako je to možné v řízení o ochraně před nečinností podle § 81 odst. 2 soudního řádu správního. Jakkoliv ovšem žalobce formálně nerozdělil své podání na dvě samostatné žaloby, tak jej bylo možné takto posuzovat s ohledem na ustanovení § 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Městský soud mohl tento návrh posoudit mimo jiné jako žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu dle § 79 a násl. s. ř. s., tak aby bylo učiněno zadost procesním právům stěžovatele. Nejvyšší správní soud však konstatuje, že ani tuto skutečnost nelze považovat za podstatnou vadu napadeného rozsudku městského soudu, neboť samostatné vedení řízení o tomto návrhu by v situaci, kdy městský soud stěžovatelově žalobě vyhověl a o jeho právech tedy bude žalovaným opětovně rozhodováno, postrádalo jakýkoliv smysl. Městský soud se tak stran průtahů v nápravě tvrzeného nezákonného předběžného rozhodnutí, pokud o tomto

pokračování

návrhu nerozhodl samostatným výrokem, anebo neodddělil projednání tohoto návrhu do samostatného řízení o žalobě proti nečinnosti, nedopustil takových procesních vad, které by měly vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud v posuzované věci přistoupil k věcnému přezkumu napadeného rozsudku, musel se vypořádat také s kasačními námitkami stěžovatele, které směřují vůči výroku městského soudu o náhradě nákladů řízení (viz k tomu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 – 64). Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s úvahou městského soudu, který žalobci nepřiznal náhradu nákladu za pořízení Úplného znění č. 834 (občanského soudního řádu a soudního řádu správního). Zdejší soud shodně s městským soudem nepovažuje tento náklad za důvodně vynaložený ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. Vynaložení uvedeného nákladu totiž není v příčinné souvislosti s úspěšným uplatněním práv stěžovatele. Krom toho nelze přehlédnout, že stěžovatel mohl získat informace, za jejichž získání vynaložil tvrzený náklad, i bezplatně, a to i například nahlédnutím do Sbírky zákonů dle § 13 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů.

K námitce stěžovatele o nestandardní délce lhůty k náhradě nákladů řízení, určených druhým výrokem napadeného rozsudku, Nejvyšší správní soud konstatuje následující. Délka lhůty k náhradě nákladů řízení vyplývá z ustanovení § 64 s. ř. s. ve spojení s § 160 odst. 1 s. ř. s., které stanoví: „*Uložil-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku, nebo jde-li o vyklizení bytu, do patnácti dnů od právní moci rozsudku; soud může určit lhůtu delší nebo stanovit, že peněžité plnění se může stát ve splátkách, jejichž výši a podmínky splatnosti určí.*“ Lhůta v délce trvání tří dnů je tedy pouze podpůrná a zákon poskytuje soudu uvážení, zda tuto lhůtu prodlouží. Stanovení třicetidenní lhůty k náhradě nákladů řízení tedy nelze považovat samo o sobě za protizákonné. Konstatování stěžovatele, že jiné soudy ukládají kratší lhůtu k náhradě vyšších nákladů řízení, není relevantní, neboť stěžovatel netvrdí, ani nedokládá, že by bylo v jeho věci postupováno jinak než ve stejných, či obdobných věcech. Z praxe zdejšího soudu naopak vyplývá, že k náhradě nákladů řízení bývá obvykle uložena třicetidenní lhůta. Nad to je třeba připomenout, že eventuální zrušení druhého výroku napadeného rozsudku o náhradě nákladů řízení jen co do nesprávnosti určení lhůty k plnění by v konečném důsledku nemohlo vést ke změně v právním postavení stěžovatele, jehož nárok na náhradu nákladů řízení o žalobě se již stal vykonatelným.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu